

L'ENTREVISTA

Joan Miquel Touron

GERENT DE LA LLIBRERIA CATALANA DE PERPINYÀ

PLAÇA MAJOR

“La crisi del llibre en català no és només a Perpinyà”

Esteve Carrera

La llibreria catalana de Perpinyà té problemes?

Sí, però té els mateixos problemes que les llibreries Documenta i Ona a Barcelona, o Les Voltes a Girona. A Perpinyà, ens passa com a moltes llibreries independents: la pujada del lloguer del local. Pels propietaris, tenir de llogaters una llibreria no porta gaire diners. Preferirien tenir-hi una franquícia d'una marca de roba, de sabates, o un banc. En el nostre cas sem en un judici amb el propietari perquè ens vol multiplicar per tres el preu del lloguer.

El fet de ser “la” Llibreria Catalana de Perpinyà agreuja el problema?

És un problema de moltes llibreries. Però això s'afegeix a una crisi terrible del llibre en català. No és casualitat que ara tanqui la distribuïdora l'Arc de Berà, i que les llibreries que tenen problemes avui siguin precisament les llibreries històriques del llibre en català, Ona, Documenta, Les Voltes, i la de Perpinyà.

No hi ha ajudes institucionals?

Des de Catalunya Nord, fins ara no. Des del sud abans hi havia el suport genèric al llibre, és a dir que la Generalitat comprava exemplars a les editorials. Amb el tripartit això es va canviar i es van ajudar directament les editorials, i això ha sigut en detriment del llibre en català.

El problema no és pas que la gent no compra llibres en català a Perpinyà?

No; hem pas pujat però tampoc hem pas baixat en vendes. És senzillament que el funcionament de la llibreria no permet tenir un lloguer més alt.

Com ha evolucionat el nombre de lectors aquests 30 anys de llibreria Català?

És complicat; per una banda, perdem regularment catalans “naturals” els que tenien el català com a llengua familiar. Aquest gruix de població no és substituït pels que aprenen el català, de manera voluntària perquè volen recuperar la seva identitat. Però aquests últims llegeixen més que els anteriors...

Quedem igual?

La diferència és que ara hi ha una percepció del català molt diferent. Hi ha 30 anys, tot el que era català era percebut com una cultura de baix nivell. Ara en canvi tothom té assumit que lo que se fassi en català i en francès se pot posar al mateix nivell. El prestigi del català ha pujat molt. Abans només el moviment associatiu català feia coses en català aquí. Ara totes les agrupacions professionals,

Joan Miquel Touron davant l'aparador de la Llibreria Catalana de Perpinyà ■ E. C.

Trenta anys entre llibres.

Va naixer a Perpinyà al 1959, però és de Vinçà, al Conflent. Fa 30 anys que viu del llibre català. Primer en el marc associatiu, amb un camió i venent llibres als mercats; després com a gerent de la Llibreria Catalana de Perpinyà. Recentment, l'amenaça de dificultats econòmiques ha generat una campanya de suport a través del Face Book, titulada “Salvem la Llibreria Catalana” i promoguda pels autors nord-catalans Joan-Daniel Bezsonoff i Joan-Lluís Lluís.

advocats, metges, bancs, aprenen el català per relacionar-se amb el sud.

Els signes de catalanitat pels carrers de Perpinyà són més presents avui?

És clar; jo vaig néixer en un poble del Conflent i en aquell moment no hi havia menester de retolar en català els carrers, ni de portar banderes catalanes als partits de la USAP perquè tothom parlava català. Ara hi ha molts signes exteriors de catalanitat per compensar la pèrdua de la llengua. La identitat catalana és forta aquí. Però el problema és amb la llengua; no arribem a recuperar el nombre de parlants que teniem fa 50 anys.

Qui és el client de la Llibreria Catalana?

En un 99 per cent, és un català del nord, en fase o d'aculturació o de recuperació de la cultura catalana. Algú que ve aquí per recuperar unes arrels que ha perdut, o que ha pas mai tingut, busca llibres per aprendre el català, i tot el que no ens han ensenyat a l'escola: història, assaig... I coses populars com llibres de cuina.

Com veu el futur ?

El futur del català a Catalunya Nord és directament lligat al que passarà al sud de la frontera. Si el català és fort allà, aquí seguirà. Si afluixa al sud tenim poques possibilitats d'aguantar.